

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กำพล อตุลวิทย์. **เศรษฐศาสตร์การผลิตทางการเกษตร**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.
- จีรเกียรติ อภิคุณโยภาส. **ลิเบียโปรแกรมมิ่งกับงานวิจัยเศรษฐศาสตร์ บทควมทางวิชาการฉบับที่ 53**. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์, คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.
- ตีรณ พงศ์มขพัฒน์ และ จารุมา อีชกุล บรรณาธิการ. **ศักยภาพและอนาคตทางเศรษฐกิจไทย. ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**, 2535.
- ไพฑูรย์ รอดวินิจ. **ลิเบียโปรแกรมมิ่งกับปัญหาทางเศรษฐศาสตร์เกษตร**. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.
- ภรณ์ ภูเกิด. **การวิเคราะห์เศรษฐกิจการเพาะปลูกพืชไร่และพืชทดแทนมันสำปะหลัง ในจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.
- รังสรรค์ ณะพรพันธุ์ บรรณาธิการ. **เศรษฐกิจการเกษตร**. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.
- วัฒนา อ้อสกุล. **การจัดสรรทรัพยากรเพื่อพัฒนาการเกษตรในจังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2531.
- วารินทร์ วงศ์หาญเชาว์ และคณะ. **แนวคิดและการวิเคราะห์เศรษฐกิจไทย**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2532

เหมือนชัย ลีลาศิลป์ศาสน์. การวางแผนฟาร์มเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
ตำบลบึงน้ำรักษ์ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ปีการเพาะปลูก 2530/31. วิทยานิพนธ์
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.

อัมมาร์ สยามวาลา. **ข้าวในเศรษฐกิจของไทย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522.

ภาษาอังกฤษ

Arthur L. Stoecker, Kanok khatikam. **National Crop Model of Thailand** . Bangkok :
Ministry of Agriculture and Cooperatives. 1977.

Chaipant Pongtanakom , Chalongphob Susangkornkarn , Kanok Khatikarn , and
Yongyuth Chalamwong. **The Impact of Agricultural Product Price Changes on Labor
Absorbtion in Thai Agriculture. A Non-linear Programming Approach.**
Macroeconomic Research, Thailand Development Research Institute 1987.

IBM, Program Reference Manual Seperable Programming. IBM Mathematical Programming
System Extended 370, Fouth Edition, December 1979.

Kenneth J. Nicol, Somnuk Sriplung, Earl O. Heady, editors. **Agricultural development
planning in Thailand**. Ames, Iowa : Iowa State University Press, 1982.

McCarl , B.A. and T. Tice **Should Quadratic Programming Problem Be Approximated ?**.
American Journal of Agriculture Economics 64 (August 1982) :585-589.

Raymond R. Beneke, Ronalk Winterboer **Linear Programming Applications to Agriculture**.
United State of America : Iowa State University. 1973.

Yongyuth Chalamwong and Kanok Khatikhan. **Land Availability and Labor Absorbtion in
Agricultural Sector as Consequences of Demographic Change in Thailand, 1987-
1992**. Population Policy Background Paper. Thailand Development Research
Institute 1985.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

ตารางแสดง ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ กำไรสุทธิต่อไร่ ของพืชต่างๆ

พืช	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กิโลกรัม)	กำไรสุทธิต่อไร่ (บาท)
ข้าวนาปี	269.43	444.84
ข้าวนาปรัง	430.96	424.22
ถั่วเหลืองรุ่น 2	209.22	424.15
ข้าวโพดรุ่น 2	480.40	424.24
ถั่วเหลืองรุ่น 1	208.70	369.17
ข้าวโพดรุ่น 1	439.13	369.56
มันสำปะหลัง	2006.24	369.82
อ้อย	8866.65	1141.52

ที่มา : จากการคำนวณ

**พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปีและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เป็นรายอำเภอและรายจังหวัด ปีเพาะปลูก 2537/38**

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
นครพนม	909,840	252
นาแก	117,433	359
ธาตุพนม	60,142	338
เรณูนคร	59,947	286
ปลาปาก	92,115	279
กิ่งอำเภอโพนสวรรค์	74,296	273
เมือง	140,141	253
นาหว้า	90,804	213
ท่าอุเทน	79,237	209
นาทม	36,014	201
บ้านแพง	51,024	191
ศรีสงคราม	108,687	141
สกลนคร	1,622,425	256
กุศบาก	64,865	328
วาริชภูมิ	83,029	311
เมือง	190,812	304
ส่องดาว	53,048	292
พรรณานิคม	123,651	283
พังโคน	52,562	275
กิ่งอำเภอโพนแก้ว	85,515	270
กิ่งอำเภอนิคมน้ำอูน	10,821	257
กิ่งอำเภอเต่างอย	29,809	255
กิ่งอำเภอโคกสีสุพรรณ	38,723	251
กิ่งอำเภอเจริญศิลป์	65,982	245
กุสุมาลย์	106,954	245
สว่างแดนดิน	242,886	244
วานรนิวาส	171,826	222

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
คำตากล้า	61,585	217
บ้านม่วง	112,070	209
อากาศอำนวย	128,287	198
หนองคาย	1,072,803	242
ศรีเชียงใหม่	46,790	353
กิ่งอำเภอศรีวิไล	40,990	310
สังคม	26,059	278
เมือง	127,570	263
เซกา	129,912	262
โซพิสัย	78,293	256
ท่าบ่อ	104,733	255
กิ่งอำเภอบึงโขงหลง	31,733	235
โพนพิสัย	285,720	218
บึงกาฬ	101,430	215
กิ่งอำเภอพรเจริญ	40,647	198
กิ่งอำเภอปากคาด	48,266	164
กิ่งอำเภอบึงคล้า	10,660	161
อุดรธานี	2,003,540	241
น้ำโสม	31,566	401
สุวรรณคูหา	91,672	358
บ้านผือ	208,311	303
หนองแสง	30,050	299
ศรีธาตุ	80,219	299
เมือง	222,001	284
นายาง	14,097	259
หนองบัวลำภู	755,050	257
ศรีบุญเรือง	207,295	250
หนองหาน	265,370	248
สร้างคอม	97,121	247

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
นากลาง	156,968	244
หนองบัวซอ	68,049	240
โนนสะอาด	59,013	238
กุดหวาย	230,646	220
วังสามหมอ	58,029	218
กิ่งอำเภอพิบูลย์รักษ์	35,424	215
ไชยวาน	54,040	213
กุดจับ	92,998	201
ทุ่งฝน	53,960	200
เพ็ญ	216,077	187
บ้านดุง	186,569	187
โนนสัง	101,795	180
ยโสธร	1,120,150	214
ป่าดัว	74,774	300
ค้อวัง	62,874	277
คำเขื่อนแก้ว	121,248	253
เมือง	201,917	236
เลิงนกทา	160,398	212
มหาชนะชัย	170,839	211
กิ่งอำเภอไทยเจริญ	83,067	189
ทรายมูล	80,133	169
กุดชุม	164,900	136
อุบลราชธานี	2,945,927	252
เมือง	169,750	314
น้ำยืน	130,260	307
กิ่งอำเภอเสนางคนิคม	101,639	307
พิบูลมังสาหาร	267,610	294
กุดข้าวปุ้น	93,001	293
ตระการพืชผล	155,923	285

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
หัวตะพาน	107,443	273
เขื่องใน	218,715	262
โพธิ์ไทร	66,625	262
กิ่งอำเภอทุ่งศรีอุดม	69,53	258
เขมราฐ	159,924	255
เดชอุดม	349,999	245
กิ่งอำเภอดอนมดแดง	52,185	242
โขงเจียม	57,900	241
ชานุมาน	106,122	240
กิ่งอำเภอสำโรง	141,104	238
วารินชำราบ	232,257	237
บุญศรี	143,790	236
อำนาจเจริญ	271,402	233
ศรีเมืองใหม่	149,521	227
นาจะหลวย	103,919	204
กิ่งอำเภอตาลสุม	62,568	203
ม่วงสามสิบ	264,818	197
พนา	132,566	192
ปทุมราชวงศา	130,371	153
สิรินธร	56,605	168
กาฬสินธุ์	1,175,387	286
กมลาไสย	137,498	388
ยางตลาด	175,043	323
คำม่วง	102,322	304
เขาวง	96,669	303
ห้วยผึ้ง	71,929	296
เมือง	158,650	278
หนองกุงศรี	61,398	274
สหัสขันธ์	49,201	274
ร่องคำ	39,372	244

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
สมเด็จพระ	75,954	241
กุฉินารายณ์	80,169	218
นามน	47,323	211
ห้วยเม็ก	56,315	192
ท่าคันโท	23,544	171
ขอนแก่น	1,721,584	231
เมือง	148,233	387
น้ำพอง	161,514	338
กิ่งอำเภอภูผาม่าน	23,848	330
กิ่งอำเภอเขาสวนกวาง	49,960	299
ภูเวียง	89,746	266
สีชมพู	78,249	246
หนองเรือ	156,364	225
อุบลรัตน์	51,495	222
กระนวน	93,579	221
มัญจาคีรี	88,057	203
กิ่งอำเภอเปือยน้อย	37,361	200
แวงน้อย	93,091	190
พล	199,365	187
ชนบท	47,709	180
บ้านฝาง	69,738	172
ชุมแพ	93,080	171
บ้านไผ่	72,746	168
หนองสองห้อง	126,515	145
กิ่งอำเภอพระยืน	57,228	167
แวงใหญ่	63,706	164

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
มหาสารคาม	1,479,777	230
โกสุมพิสัย	145,650	310
กันทรวิชัย	115,793	255
วาปีปทุม	171,068	253
เสิงยีน	231,550	231
แกดำ	66,606	229
พยัคฆภูมิพิสัย	203,944	223
เมือง	83,085	220
นาเชือก	73,933	217
กิ่งอำเภอยางสีสุราช	81,353	211
นาดูน	121,637	197
บรบือ	185,158	173
ร้อยเอ็ด	2,323,160	262
พนมไพร	182,147	335
จังหาร	55,636	330
ธวัชบุรี	244,191	314
โพธิ์ชัย	106,580	293
จตุรพักตรพิมาน	93,062	286
อาจสามารถ	208,517	278
สุวรรณภูมิ	210,522	268
กิ่งอำเภอโพนทราย	104,593	254
เกษตรวิสัย	278,887	244
โพนทอง	126,572	237
เมือง	168,833	229
เมยวดี	223,323	229
ปทุมรัตน์	105,401	224
หนองพอก	42,659	223
เสลภูมิ	240,707	217
ศรีสมเด็จ	74,582	209
เมืองสรวง	56,948	194

จังหวัด / อำเภอ บุรีรัมย์	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
กิ่งอำเภอโนนสุวรรณ	28,225	307
ละหานทราย	105,788	305
ลำปลายมาศ	257,531	304
กิ่งอำเภอห้วยราช	72,858	303
พุทไธสง	105,655	297
คูเมือง	114,902	285
กิ่งอำเภอหนองหงส์	96,260	273
เมือง	312,128	268
นาโพธิ์	72,324	266
กิ่งอำเภอบ้านใหม่ชัยพนธ์	57,702	265
ประโคนชัย	311,166	248
บ้านกรวด	89,341	248
สตึก	240,161	247
กระสัง	215,357	240
กิ่งอำเภอปะคำ	49,558	218
หนองกี่	103,357	187
พลับพลาชัย	82,119	178
นางรอง	279,245	155
กิ่งอำเภอชำนิ	56,145	134
ศรีสะเกษ	2,370,312	274
บึงบูรพ์	17,923	337
ศรีรัตนะ	60,937	382
น้ำเกลี้ยง	72,555	366
ไพรบึง	88,276	327
กันทรลักษณ์	336,444	315
ปรางค์กู่	135,199	302
ขุนหาญ	120,459	299
ยางชุมน้อย	75,896	291
ราชีไศล	210,367	278

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
เมือง	192,163	271
ห้วยทับทัน	95,810	251
อุทุมพรพิสัย	246,059	242
กิ่งอำเภอเมืองจันทร์	38,725	242
ซุขันธ์	270,884	239
กันทรารมย์	191,682	235
โพนคูณ	75,894	232
วังหิน	85,909	228
กิ่งอำเภอภูสิงห์	55,130	166
สุรินทร์	2,805,786	302
ท่าตูม	200,427	365
ชุมพลบุรี	200,571	324
รัตนบุรี	266,675	324
ลำดวน	95,649	317
สนม	105,388	316
ปราสาท	312,216	313
สังขะ	383,712	305
เมือง	469,256	299
บัวเชด	40,334	298
ลำโรงทาน	133,429	281
จอมพระ	140,467	271
ศรีขรภูมิ	238,942	266
กาบเชิง	218,720	244
ชัยภูมิ	1,315,556	327
เกษตรสมบูรณ์	146,763	396
บำเหน็จณรงค์	73,494	393
บ้านเขว้า	64,005	386
คอนสาร	49,038	378
กิ่งอำเภอมักคืชุมพล	12,560	370

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
หนองบัวระเหว	25,865	359
ภูเขียว	130,457	354
หนองบัวแดง	132,517	352
แก่งค้อ	99,429	348
เมือง	238,804	330
กิ่งอำเภอเนินสง่า	43,213	279
เทพสถิตย์	26,855	261
คอนสวรรค์	104,240	259
บ้านแท่น	59,790	220
จัตุรัส	108,826	188
นครราชสีมา	2,998,096	230
เสิงสาง	29,211	331
เมือง	50,091	328
พิมาย	216,670	311
ครบุรี	47,006	292
ประทาย	230,409	283
ชุมพวง	318,540	264
โชคชัย	85,181	259
กิ่งอำเภอโนนแดง	66,548	255
บัวใหญ่	218,844	246
วังน้ำเขียว	6,883	244
ขามทะเลสอ	20,267	242
ห้วยแถลง	162,563	241
คง	175,114	237
กิ่งอำเภอแก่งสนามนาง	65,735	233
ปักธงชัย	164,312	217
สูงเนิน	73,363	216
หนองบุญนาคน	86,234	206
โนนสูง	215,159	204
จักราช	141,190	189

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
ด้านขุนทด	195,729	169
สีคิ้ว	70,566	166
โนนไทย	201,176	157
ปากช่อง	6,782	155
บ้านเหลื่อม	41,306	138
ขามสะแกแสง	109,217	131
เลย	39,489	407
กิ่งอำเภอนาดบัว	17,966	571
เมือง	61,482	492
ท่าลี่	16,417	481
เชียงคาน	45,994	472
กิ่งอำเภอภูหลวง	10,581	461
ปากชม	18,388	443
นาแห้ว	5,154	417
ภูกระดึง	35,924	410
วังสะพุง	92,832	364
ด่านซ้าย	42,563	321
ภูเรือ	22,152	300
กิ่งอำเภอผาขาว	25,436	259
มุกดาหาร	371,608	261
คำชะอี	61,032	301
ดอนตาล	51,662	269
เมือง	127,151	258
กิ่งอำเภอหว้านใหญ่	22,197	253
กิ่งอำเภอดงหลวง	26,997	250
กิ่งอำเภอหนองสูง	20,800	245
นิคมคำสร้อย	61,769	235

ที่มา : ข้อมูล กชช. 2 ค.

ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของการปลูกข้าวนาปี ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้จากการคำนวณ คือ 269.43 กิโลกรัม ซึ่งจะใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาถึงพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกข้าวนาปีเป็นรายจังหวัด และอำเภอ ที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อไป

พื้นที่ที่ควรส่งเสริมการปลูกข้าวนาปี

จังหวัด	อำเภอ
นครพนม	อำเภอนาแก อำเภอธาตุพนม อำเภอเรณูนคร อำเภอปลาปาก กิ่งอำเภอโพนสวรรค์
สกลนคร	อำเภอกุดบาก อำเภอวาริชภูมิ อำเภอเมือง นิคมอำเภอสองดาว อำเภอพรรณานิคม อำเภอพังโคน กิ่งอำเภอโพนนาแก้ว
หนองคาย	อำเภอศรีเชียงใหม่ กิ่งอำเภอศรีวิไล อำเภอสั่งคม
อุดรธานี	อำเภอน้ำโสม อำเภอสวรรณคูหา อำเภอบ้านผือ อำเภอหนองแสง อำเภอศรีธาตุ อำเภอเมือง
ยโสธร	อำเภอป่าติ้ว อำเภอค้อวัง

จังหวัด	อำเภอ
อุบลราชธานี	อำเภอเมือง อำเภอน้ำยืน กิ่งอำเภอเสนางคนิคม อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอกุศขำวุ่น อำเภอตระการพืชผล อำเภอหัวตะพาน อำเภอเทืองใน
กาฬสินธุ์	อำเภอกมลาไสย อำเภอยางตลาด อำเภอคำม่วง อำเภอเขาวง อำเภอห้วยผึ้ง อำเภอเมือง อำเภอหนองกุงศรี อำเภอสหัสขันธ์
ขอนแก่น	อำเภอเมือง อำเภอน้ำพอง กิ่งอำเภอภูผาม่าน กิ่งอำเภอเขาสวนกวาง
มหาสารคาม	อำเภอโกสุมพิสัย
ร้อยเอ็ด	อำเภอพนมไพร อำเภอจังหาร อำเภอธวัชบุรี อำเภอโพธิ์ชัย อำเภอจตุรพักตรพิมาน อำเภออาจสามารถ
บุรีรัมย์	กิ่งอำเภอโนนสุวรรณ อำเภอละหานทราย อำเภอลำปลายมาศ

จังหวัด	อำเภอ
บุรีรัมย์	กิ่งอำเภอห้วยราช อำเภอพุทไธสง อำเภอคูเมือง กิ่งอำเภอหนองหงส์
ศรีสะเกษ	อำเภอบึงบูรพ์ อำเภอศรีรัตนะ อำเภอน้ำเกลี้ยง อำเภอไพรบึง อำเภอกันทรลักษ์ อำเภอปรางค์กู่ อำเภอขุนหาญ อำเภอยางชุมน้อย อำเภอราชไหศุล อำเภอเมือง
สุรินทร์	อำเภอท่าตูม อำเภอชุมพลบุรี อำเภอรัตนบุรี อำเภอลำดวน อำเภอสนม อำเภอปราสาท อำเภอสังขะ อำเภอเมือง อำเภอบัวเขต อำเภอสำโรงทาบ อำเภอจอมพระ
ชัยภูมิ	อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอบ้านเขว้า อำเภอคอนสาร กิ่งอำเภอกำเนิดชุมพล

จังหวัด	อำเภอ
ชัยภูมิ	อำเภอหนองบัวระเหว อำเภอภูเขียว อำเภอหนองบัวแดง อำเภอแก้งค้อ อำเภอเมือง กิ่งอำเภอเนินสง่า
นครราชสีมา	อำเภอเสิงสาง อำเภอเมือง อำเภอพิมาย อำเภอครบุรี อำเภอประทาย
เลย	กิ่งอำเภอนาดูน อำเภอเมือง อำเภอท่าลี่ อำเภอเชียงคาน กิ่งอำเภอภูหลวง อำเภอปากชม อำเภอนาแห้ว อำเภอภูกระดึง อำเภอวังสะพุง อำเภอด่านซ้าย อำเภอภูเรือ
มุกดาหาร	อำเภอคำชะอี อำเภอดอนตาล

**พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรังและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เป็นรายอำเภอและรายจังหวัด ปีเพาะปลูก 2537/2538**

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
นครพนม	15,687	313
นาทม	11,073	337
นาแก	2,524	267
ศรีสงคราม	2,090	241
สกลนคร	2,364	314
พรรณานิคม	320	316
อากาศอำนวย	2,044	314
หนองคาย	16,670	383
สังคม	1,281	471
เมือง	5,094	423
โซพิสัย	2,340	368
โพนพิสัย	5,380	354
กิ่งอำเภอพรเจริญ	583	348
เซกา	1,755	332
ศรีเชียงใหม่	237	325
อุดรธานี	5,377	387
เพ็ญ	1,091	565
กุดจับ	734	386
สร้างคอม	3,552	333
โนนสัง	785	308
ยโสธร	370	424
ทรายมูล	143	538
มหาชนะชัย	34	441
เมือง	193	337

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
อุบลราชธานี	24,029	337
สิรินธร	1,675	475
เขื่องใน	1,165	424
เมือง	263	407
กิ่งอำเภอดอนมดแดง	843	401
พิบูลมังสาหาร	17,266	328
กุศขำบัว	382	293
อำนาจเจริญ	963	265
กิ่งอำเภอตาลสุม	1,118	250
วารินชำราบ	976	244
นาจะหลวย	341	243
กาฬสินธุ์	66,982	487
เมือง	4,157	519
ยางตลาด	14,250	511
กมลาไสย	46,438	478
ร่องคำ	2,137	462
ขอนแก่น	5,563	458
น้ำพอง	3,176	484
ชนบท	639	477
ภูเวียง	1,276	409
เมือง	148	385
อุบลรัตน์	324	395
มหาสารคาม	3,448	474
โกสุมพิสัย	1,118	493
เมือง	1,582	470
เสิงสาง	552	469
กันทรวิชัย	196	413

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
ร้อยเอ็ด	10,280	487
ธวัชบุรี	461	607
อาจสามารถ	38	579
พนมไพร	381	559
เสลภูมิ	9,400	478
บุรีรัมย์	640	341
กระสัง	640	341
ศรีสะเกษ	714	317
ขุนหาญ	76	711
ราษีไศล	380	326
ยางชุมน้อย	258	186
สุรินทร์	400	385
รัตนบุรี	400	385
ชัยภูมิ	4,633	402
บ้านเขว้า	1,392	489
เมือง	428	453
จัตุรัส	2,190	364
หนองบัวระเหว	244	357
กิ่งอำเภอเนินสง่า	379	272
นครราชสีมา	248	419
ครบุรี	195	484
โชคชัย	12	417
พิมาย	38	395
ปักธงชัย	103	369

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
เลย	1,130	374
ด่านซ้าย	1,130	374
มุกดาหาร	75	293
กิ่งอำเภอห้วยน้ำใหญ่	6	500
นิคมคำสร้อย	69	275

ที่มา : ข้อมูล กชช. 2 ค.

จากตารางแสดงผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ จะได้ว่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของการปลูกข้าวนาปรัง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้จากการคำนวณ คือ 430.96 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งจะใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาถึงพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกข้าวนาปรังเป็นรายจังหวัด และอำเภอ ที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อไป

พื้นที่ที่ควรส่งเสริมการปลูกข้าวนาปรัง

จังหวัด	อำเภอ
หนองคาย	อำเภอสังคม
อุดรธานี	อำเภอเพ็ญ
ยโสธร	อำเภอทรายมูล อำเภอมหาชนะชัย
อุบลราชธานี	อำเภอสิรินธร
กาฬสินธุ์	อำเภอเมือง อำเภอยางตลาด อำเภอกมลาไสย อำเภอร่องคำ
ขอนแก่น	อำเภอน้ำพอง อำเภอชนบท
มหาสารคาม	อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอเมือง อำเภอเชียงยืน
ร้อยเอ็ด	อำเภอธวัชบุรี อำเภออาจสามารถ อำเภอพนมไพร อำเภอเสลภูมิ
ศรีสะเกษ	อำเภอขุนหาญ
ชัยภูมิ	อำเภอบ้านเขว้า อำเภอเมือง
นครราชสีมา	อำเภอครบุรี
มุกดาหาร	กิ่งอำเภอหว้านใหญ่

**พื้นที่เพาะปลูกถั่วเหลืองรุ่น 1 และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เป็นรายอำเภอและรายจังหวัด ปีเพาะปลูก 2537/38**

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
นครพนม	250	204
ปลาปาก	250	204
สกลนคร	650	180
สว่างแดนดิน	78	192
กุศบาก	428	182
คำตากล้า	29	172
กิ่งอำเภอเจริญศิลป์	115	165
หนองคาย	8,550	214
สังคม	8,473	214
บึงกาฬ	77	195
อุดรธานี	4,679	190
นากลาง	4,474	197
กุศจับ	58	190
ศรีบุญเรือง	147	170
ขอนแก่น	17,367	189
สีชมพู	11,128	207
ชุมแพ	1,228	168
กิ่งอำเภอภูผาม่าน	3,220	164
หนองเรือ	854	144
กระนวน	937	132

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
ชัยภูมิ	5,322	174
เกษตรสมบูรณ์	209	191
หนองบัวแดง	37	189
คอนสาร	3,898	187
แก้งค้อ	174	172
กิ่งอำเภอภักดีชุมพล	92	163
ภูเขียว	67	149
จัตุรัส	845	115
นครราชสีมา	6,927	206
ปากช่อง	6,927	206
เลย	60,511	197
ปากชม	3,123	266
เชียงคาน	2,190	228
กิ่งอำเภอนาด่าง	6,222	225
นาแห้ว	2,127	212
เมือง	8,417	205
ท่าลี่	155	194
ภูกระดึง	17,118	191
กิ่งอำเภอผาขาว	15,508	180
กิ่งอำเภอภูหลวง	778	171
วังสะพุง	4,873	162

ที่มา : ข้อมูล กชช. 2 ค.

จากตารางแสดงผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ จะได้ว่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของการปลูกถั่วเหลืองรุ่น 1 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้จากการคำนวณ คือ 208.70 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งจะใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาถึงพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกถั่วเหลืองรุ่น 1 เป็นรายจังหวัด และอำเภอ ที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อไป

พื้นที่ที่ควรส่งเสริมการปลูกถั่วเหลืองรุ่น 1

จังหวัด	อำเภอ
หนองคาย	อำเภอสังคม
เลย	อำเภอปากชม อำเภอเชียงคาน กิ่งอำเภอนาดัง อำเภอนาแห้ว

**พื้นที่เพาะปลูกถั่วเหลืองรุ่น 2 และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เป็นรายอำเภอและรายจังหวัด ปีเพาะปลูก 2537/38**

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
สกลนคร	4,292	191
บ้านม่วง	866	254
พังโคน	394	190
อากาศอำนวย	284	187
วานรนิวาส	2,601	173
พรรณานิคม	147	156
หนองคาย	6,665	181
สังคม	883	215
กิ่งอำเภอบึงค้ำ	608	211
เมือง	726	193
บึงกาฬ	272	191
ปากคาด	1,343	177
โพนพิสัย	2,838	162
อุดรธานี	18,357	197
สุวรรณคูหา	7,276	276
หนองวัวซอ	13	231
น้ำโสม	345	220
โนนสัง	83	205
บ้านผือ	422	201
กุมภวาปี	399	185
นาูง	119	185
หนองบัวลำภู	368	171
ศรีบุญเรือง	1,784	156
นากลาง	7,548	141

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
ยโสธร	954	176
ป่าติ้ว	279	176
เลิงนกทา	675	176
อุบลราชธานี	2,616	180
กิ่งอำเภอนาเขีย	603	184
กิ่งอำเภอสำโรง	2,013	179
กาฬสินธุ์	5,298	189
ยางตลาด	341	235
เมือง	1,356	204
หนองกุงศรี	3,140	181
ห้วยเม็ก	461	169
ขอนแก่น	75,672	208
ชุมแพ	25,394	244
เมือง	2,939	239
น้ำพอง	8,351	224
ภูเวียง	1,100	199
กิ่งอำเภอภูผาม่าน	16,214	196
เขาสวนกวาง	1,136	190
หนองเรือ	6,038	174
อุบลรัตน์	3,424	164
สีชมพู	4,904	159
กระนวน	6,175	156
มหาสารคาม	1,699	167
เชียงยืน	391	179
โกสุมพิสัย	820	178
กันทรวิชัย	30	167
เมือง	458	138

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
ร้อยเอ็ด	1,001	150
เสลภูมิ	277	155
พนมไพร	642	150
อาจสามารถ	82	134
ชัยภูมิ	69,801	214
จัตุรัส	9,337	286
ภูเขียว	17,948	218
หนองบัวแดง	536	209
เกษตรสมบูรณ์	16,898	205
บ้านแท่น	3,661	200
กิ่งอำเภอภักดีชุมพล	674	193
หนองบัวระเหว	60	183
บ้านเขว้า	2,428	182
คอนสาร	18,259	89
เลย	58,797	215
ปากชม	627	289
วังสะพุง	22,034	237
กิ่งอำเภอภูหลวง	241	228
กิ่งอำเภอนาดัง	7,179	226
เมือง	22,258	200
เชียงคาน	173	197
ท่าลี่	1,248	192
ภูกระดึง	1,371	179
ด่านซ้าย	388	170
กิ่งอำเภอผาขาว	3,278	162

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
มุกดาหาร	207	198
ดอนตาล	100	200
คำชะอี	107	196

ที่มา : ข้อมูล กชช. 2 ค.

จากตารางแสดงผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ จะได้ว่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของการปลูกถั่วเหลืองรุ่น 2 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้จากการคำนวณ คือ 209.22 กิโลกรัม ต่อไร่ ซึ่งจะใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาถึงพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกถั่วเหลืองรุ่น 2 เป็นรายจังหวัด และอำเภอ ที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อไป

พื้นที่ที่ควรส่งเสริมการปลูกถั่วเหลืองรุ่น 2

จังหวัด	อำเภอ
สกลนคร	อำเภอบ้านม่วง
หนองคาย	อำเภอสังคม กิ่งอำเภอบุ่งคล้า
อุดรธานี	อำเภอสุวรรณคูหา อำเภอหนองวัวซอ อำเภอน้ำโสม
กาฬสินธุ์	อำเภอยางตลาด
ขอนแก่น	อำเภอชุมแพ อำเภอเมือง อำเภอน้ำพอง
ชัยภูมิ	อำเภอจัตุรัส อำเภอภูเขียว อำเภอหนองบัวแดง
เลย	อำเภอปากชม อำเภอวังสะพุง กิ่งอำเภอภูหลวง กิ่งอำเภอนาดูน

**พื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เป็นรายอำเภอและรายจังหวัด ปีเพาะปลูก 2538**

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
นครพนม	32,173	1,636
เมือง	124	2,000
กิ่งอำเภอโพนสวรรค์	1,062	1,977
นาทม	12,993	1,680
นาแก	1,027	1,658
ธาตุพนม	1,955	1,619
ศรีสงคราม	4,896	1,598
บ้านแพง	6,604	1,554
นาหว้า	212	1,542
ท่าอุเทน	3,300	1,529
สกลนคร	146,672	1,855
กิ่งอำเภอเจริญศิลป์	2,282	2,072
ส่องดาว	14,810	2,068
สว่างแดนดิน	9,082	2,010
วาริชภูมิ	7,033	1,997
อากาศอำนวย	4,074	1,977
คำตากล้า	6,108	1,912
บ้านม่วง	30,601	1,906
กิ่งอำเภอต่างดอย	2,360	1,829
กุศบาก	48,744	1,759
พังโคน	1,849	1,710
วานรนิวาส	3,055	1,646
เมือง	2,488	1,601
พรรณานิคม	9,311	1,577
กิ่งอำเภอนิคมน้ำอูน	4,853	1,575
กิ่งอำเภอโคกสีสุพรรณ	22	1,545

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
หนองคาย	358,815	1,567
เมือง	1,223	2,093
กิ่งอำเภอปากคาด	27,596	1,857
ท่าบ่อ	73	1,658
กิ่งอำเภอนุ่งคล้า	7,717	1,657
ศรีเชียงใหม่	30,017	1,639
โซ่พิสัย	33,894	1,580
เซกา	49,090	1,578
สังคม	29,369	1,539
โพนพิสัย	43,546	1,516
กิ่งอำเภอบึงโขงหลง	20,010	1,514
กิ่งอำเภอศรีวิไล	33,754	1,506
บึงกาฬ	67,289	1,504
กิ่งอำเภอพรเจริญ	15,237	1,426
อุดรธานี	451,534	2,140
หนองแสง	676	2,652
ไชยวาน	2,384	2,568
ทุ่งฝน	640	2,489
โนนสะอาด	6,492	2,448
นาแก	21,704	2,381
น้ำโสม	61,047	2,295
เมือง	20,156	2,246
วังสามหมอ	47,338	2,232
สุวรรณคูหา	26,267	2,223
ศรีธาตุ	11,085	2,180
กิ่งอำเภอพิบูลย์รักษ์	1,950	2,104
เพ็ญ	586	2,087
หนองหาน	5,578	2,067
บ้านผือ	62,909	2,049
สร้างคอม	231	2,039

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
หนองบัวชอ	85,829	1,942
กุดจับ	25,409	1,942
บ้านดุง	12,183	1,920
กุมภวาปี	4,188	1,904
หนองบัวลำภู	24,241	1,903
นากลาง	16,872	1,866
โนนสัง	2,931	1,803
ศรีบุญเรือง	10,838	1,795
ยโสธร	62,470	1,865
ค้อวัง	43	2,116
เมือง	7,607	2,104
มหาชนะชัย	1,387	2,080
เลิงนกทา	7,745	1,973
คำเขื่อนแก้ว	6,486	1,904
ทรายมูล	8,375	1,874
กุดชุม	15,177	1,807
ป่าดัว	9,101	1,718
กิ่งอำเภอไทยเจริญ	6,549	1,699
อุบลราชธานี	138,206	1,939
สิรินธร	1,206	2,506
โพธิ์ไทร	4,540	2,215
พนา	6,318	2,160
บุญศรี	18,262	2,005
น้ำยืน	25,265	2,004
ศรีเมืองใหม่	1,020	1,957
กิ่งอำเภอเสนาางคนิคม	1,397	1,953
เขื่องใน	593	1,933
กุดข้าวปุ้น	302	1,894
อำนาจเจริญ	37,945	1,894

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
พิบูลมังสาหาร	867	1,889
เดชอุดม	16,520	1,864
นาจะหลวย	2,186	1,864
กิ่งอำเภอทุ่งศรีอุดม	1,502	1,860
โขงเจียม	1,849	1,801
เขมราฐ	1,775	1,792
ตระการพืชผล	613	1,677
วารินชำราบ	7,903	1,619
กาฬสินธุ์	368,690	1,834
เขาวง	2,391	2,119
ท่าคันโท	37,093	2,007
หนองกุงศรี	52,905	1,999
กมลาไสย	973	1,960
ห้วยเม็ก	19,058	1,847
นามน	12,142	1,835
คำม่วง	32,255	1,823
ห้วยผึ้ง	27,731	1,802
สมเด็จ	27,261	1,798
เมือง	37,519	1,789
ร่องคำ	364	1,758
ยางตลาด	33,646	1,754
กุฉินารายณ์	46,662	1,740
สหัสขันธ์	38,690	1,699
ขอนแก่น	342,942	2,051
อุบลรัตน์	53,025	2,221
กิ่งอำเภอเขาสวนกวาง	28,233	2,209
บ้านฝาง	3,073	2,129
เมือง	32,964	2,117
กิ่งอำเภอเปือยน้อย	7,194	2,116

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
ชุมแพ	1,091	2,071
เวียงใหญ่	7,630	2,062
กิ่งอำเภอภูผาม่าน	420	2,048
น้ำพอง	10,014	2,046
บ้านไผ่	51,919	2,045
พล	7,028	2,024
มัญจาคีรี	65,240	1,980
หนองเรือ	2,492	1,974
กระนวน	32,537	1,968
กิ่งอำเภอพระยืน	2,944	1,960
ภูเวียง	4,086	1,919
หนองสองห้อง	8,785	1,900
ชนบท	16,641	1,893
เวียงน้อย	5,736	1,877
สีชมพู	1,890	1,844
มหาสารคาม	170,070	1,782
เขียงยืน	7,352	2,163
วาปีปทุม	165	2,098
กิ่งอำเภอยางสีสุราช	1,306	2,017
นาเชือก	18,969	1,841
กันทรวิชัย	17,375	1,796
เมือง	16,565	1,791
บรบือ	75,540	1,781
แกดำ	1,110	1,711
นาคูน	1,788	1,674
โกสุมพิสัย	29,900	1,639

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
ร้อยเอ็ด	177,337	1,910
เมือง	70	2,107
เมยวดี	24,738	2,014
พนมไพร	2,729	1,987
เมืองสรวง	413	1,961
โพธิ์ชัย	26,933	1,934
เสลภูมิ	10,816	1,864
สุวรรณภูมิ	8,602	1,841
หนองพอก	50,600	1,831
โพนทอง	52,168	1,809
อาจสามารถ	268	1,705
บุรีรัมย์	223,159	2,191
นางรอง	9,802	2,374
สตึก	16,019	2,336
ลำปลายมาศ	1,711	2,284
บ้านกรวด	17,248	2,263
กิ่งอำเภอโนนสุวรรณ	85,563	2,223
กิ่งอำเภอปะคำ	44,868	2,158
หนองกี่	18,485	2,134
เมือง	61	2,098
ละหานทราย	18,292	2,097
คูเมือง	3,592	1,935
ประโคนชัย	1,342	1,800
กิ่งอำเภอหนองหงส์	6,176	1,765
ศรีสะเกษ	66,753	1,986
ศรีรัตนะ	332	2,120
ราชีไศล	308	2,000
บึงนาราง	2,961	1,980
ขุนหาญ	19,896	1,961

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
กันทรลักษณ์	13,851	1,935
กิ่งอำเภอภูสิงห์	25,047	1,926
น้ำเกลี้ยง	2,065	1,828
ชุมชน	293	1,762
สุรินทร์	53,191	1,911
สังขะ	14,248	2,016
ท่าตูม	1,184	1,965
บัวเชด	20,594	1,894
กาบเชิง	12,887	1,855
รัตนบุรี	3,920	1,804
สนม	358	1,793
ชัยภูมิ	510,137	1,981
บ้านแท่น	1,809	2,238
ภูเขียว	13,799	2,217
เทพสถิตย์	125,865	2,213
หนองบัวระเหว	52,254	2,165
กิ่งอำเภอภักดีชุมพล	13,123	2,154
หนองบัวแดง	1,262	2,092
จัตุรัส	114,295	1,934
คอนสวรรค์	16,330	1,915
คอนสาร	681	1,894
แก้งค้อ	22,803	1,864
บำเหน็จณรงค์	54,139	1,853
เมือง	45,191	1,745
กิ่งอำเภอเนินสง่า	33,458	1,661
บ้านเขว้า	10,290	1,514
เกษตรสมบูรณ์	4,838	1,373

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
นครราชสีมา	1,715,886	2,032
โนนสูง	905	2,604
ปากช่อง	27,026	2,495
เสิงสาง	139,767	2,408
วังน้ำเขียว	59,638	2,354
ครบุรี	148,457	2,146
ปักธงชัย	75,415	2,122
โชคชัย	24,645	2,092
สีคิ้ว	237,518	2,075
ขามทะเลสอ	25,183	2,048
ด่านขุนทด	359,091	2,030
กิ่งอำเภอแก้งสนามนาง	38,080	2,001
บ้านเหลื่อม	1,101	1,978
สูงเนิน	60,996	1,970
ชุมพวง	49,766	1,950
ขามสะแกแสง	6,890	1,925
บัวใหญ่	6,356	1,903
พิมาย	21,178	1,916
เมือง	36,647	1,898
คง	5,662	1,863
ห้วยแถลง	12,060	1,845
หนองบุญนาคน	233,501	1,813
โนนไทย	68,896	1,787
ประทาย	676	1,675
จักราช	76,349	1,639
กิ่งอำเภอโนนแดง	83	1,205
เลย	144,657	2,128
เชียงคาน	27,412	2,522
ปากชม	9,672	2,335
กิ่งอำเภอผาขาว	14,709	2,082

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
กิ่งอำเภอภูหลวง	11,465	2,078
ภูกระดึง	21,058	2,020
วังสะพุง	48,334	1,921
กิ่งอำเภอนาดัง	10,410	1,917
ภูเรือ	421	1,895
ด่านซ้าย	771	1,766
นาแห้ว	405	1,267
มุกดาหาร	100,317	1,854
กิ่งอำเภอหว้านใหญ่	186	2,097
ดอนตาล	10,009	2,059
คำชะอี	17,806	1,963
กิ่งอำเภอหนองสูง	3,105	1,896
กิ่งอำเภอดงหลวง	35,149	1,819
เมือง	24,863	1,779
นิคมคำสร้อย	9,199	1,735

ที่มา : กชช. 2 ค.

จากตารางแสดงผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ จะได้ว่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของการปลูกมันสำปะหลัง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้จากการคำนวณ คือ 2006.24 กิโลกรัม ต่อไร่ ซึ่งจะใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาถึงพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกมันสำปะหลัง เป็นรายจังหวัด และอำเภอ ที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อไป

พื้นที่ที่ควรส่งเสริมการปลูกมันสำปะหลัง

จังหวัด	อำเภอ
สกลนคร	กิ่งอำเภอเจริญศิลป์ อำเภอสองดาว อำเภอสว่างแดนดิน
หนองคาย	อำเภอเมือง
อุดรธานี	อำเภอหนองแสง อำเภอไชยวาน อำเภอทุ่งฝน อำเภอโนนสะอาด อำเภอนายูง อำเภอน้ำโสม อำเภอเมือง อำเภอวังสามหมอ อำเภอสวรรคคูหา อำเภอศรีธาตุ กิ่งอำเภอพิบูลย์รักษ์ อำเภอเพ็ญ อำเภอหนองหาน อำเภอบ้านผือ อำเภอสร้างคอม
ยโสธร	อำเภอค้อวัง อำเภอเมือง อำเภอมหาชนะชัย

จังหวัด	อำเภอ
อุบลราชธานี	อำเภอสิรินธร อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอพนา
กาฬสินธุ์	อำเภอเขาวง อำเภอท่าคันโท
ขอนแก่น	อำเภออุบลรัตน์ กิ่งอำเภอเขาสวนกวาง อำเภอบ้านฝาง อำเภอเมือง กิ่งอำเภอเปือยน้อย อำเภอชุมแพ อำเภอแวงใหญ่ กิ่งอำเภอภูผาม่าน อำเภอน้ำพอง อำเภอบ้านไผ่ อำเภอพล
มหาสารคาม	อำเภอเชียงยืน อำเภอบรบือ กิ่งอำเภอยางสีสุราช
ร้อยเอ็ด	อำเภอเมือง อำเภอเมยวดี
บุรีรัมย์	อำเภอนางรอง อำเภอสตึก อำเภอลำปลายมาศ อำเภอบ้านกรวด กิ่งอำเภอโนนสุวรรณ กิ่งอำเภอปะคำ อำเภอหนองกี่ อำเภอเมือง อำเภอละหานทราย

จังหวัด	อำเภอ
ศรีสะเกษ	อำเภอศรีรัตนะ
สุรินทร์	อำเภอสังขะ
ชัยภูมิ	อำเภอบ้านแท่น อำเภอภูเขียว อำเภอเทพสถิตย์ อำเภอหนองบัวระเหว กิ่งอำเภอภักดีชุมพล อำเภอหนองบัวแดง
นครราชสีมา	อำเภอโนนสูง อำเภอปากช่อง อำเภอเสิงสาง กิ่งอำเภอวังน้ำเขียว อำเภอครบุรี อำเภอปักธงชัย อำเภอโชคชัย อำเภอสีคิ้ว อำเภอขามทะเลสอ อำเภอด่านขุนทด
เลย	อำเภอเชียงคาน อำเภอปากชม กิ่งอำเภอผาขาว อำเภอภูหลวง อำเภอภูกระดึง
มุกดาหาร	กิ่งอำเภอห้วยน้ำใหญ่ อำเภอดอนตาล

**พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดรุ่น 1 และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เป็นรายอำเภอและรายจังหวัด ปีเพาะปลูก 2537/38**

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
อุดรธานี	79,588	490
น้ำโสม	59,013	509
นาขุง	17,215	471
สุวรรณคูหา	31,138	395
บ้านผือ	93	344
ศรีบุญเรือง	1,631	324
นากลาง	70,936	318
โนนสัง	49	265
วังสามหมอ	3,267	250
อุบลราชธานี	18,691	495
น้ำยืน	18,691	495
กาฬสินธุ์	6,500	331
หนองกุงศรี	2,294	369
ห้วยเม็ก	3,034	338
ท่าคันโท	1,172	238
ขอนแก่น	27,489	449
กิ่งอำเภอภูผาม่าน	7,879	491
กิ่งอำเภอซำสูง	6,300	477
สีชมพู	7,763	427
กระนวน	1,805	419
ชุมแพ	3,742	373

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
บุรีรัมย์	12,710	209
เมือง	1,335	217
บ้านกรวด	2,224	208
หนองกี่	104	221
กิ่งอำเภอหนองหงส์	9,047	208
ศรีสะเกษ	90,556	473
กันทรลักษณ์	62,270	520
ขุนหาญ	11,263	416
ศรีรัตนะ	11,772	378
น้ำเกลี้ยง	4,627	230
กิ่งอำเภอภูสิงห์	624	104
ชัยภูมิ	198,378	596
กิ่งอำเภอภักดีชุมพล	34,661	671
หนองบัวระเหว	6,451	625
หนองบัวแดง	23,284	605
เทพสถิต	78,545	599
เมือง	138	594
คอนสาร	2,543	585
จัตุรัส	18,095	568
บำเหน็จณรงค์	16,520	563
แก่งค้อ	4,322	548
เกษตรสมบูรณ์	9,983	493
บ้านเขว้า	1,851	380
กิ่งอำเภอเนินสง่า	1,985	334
นครราชสีมา	380,391	434
คง	1,124	495
ขามทะเลสอ	1,827	473
ปากช่อง	167,904	429

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
ด้านขุนทด	81,804	419
สีคิ้ว	33,179	403
หนองบุญนาคนาค	386	391
โชคชัย	2,012	391
เสิงสาง	7,499	389
จักราช	1,038	384
โนนไทย	15,702	374
ขามสะแกแสง	1,491	331
สูงเนิน	8,180	328
วังน้ำเขียว	41,353	318
ครบุรี	11,112	310
ห้วยแถลง	5,395	289
บ้านเหลื่อม	385	286
เลย	605,625	380
เชียงคาน	6,180	442
ภูกระดึง	37,580	405
ปากชม	63,704	386
เมือง	100,848	366
วังสะพุง	89,671	362
ด่านซ้าย	110,241	355
ภูเรือ	39,072	352
นาแห้ว	8,534	333
ท่าลี่	31,238	314

ที่มา : ข้อมูล กชช. 2 ค.

จากตารางแสดงผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ จะได้ว่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของการปลูกข้าวโพดรุ่น 1 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้จากการคำนวณ คือ 439.13 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งจะใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาถึงพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกข้าวโพดรุ่น 1 เป็นรายจังหวัด และอำเภอ ที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อไป

พื้นที่ที่ควรส่งเสริมการปลูกข้าวโพดรุ่น 1

จังหวัด	อำเภอ
อุดรธานี	อำเภอน้ำโสม อำเภอนายูง
อุบลราชธานี	อำเภอน้ำยืน
ขอนแก่น	กิ่งอำเภอภูผาม่าน กิ่งอำเภอซำสูง
ศรีสะเกษ	อำเภอกันทรลักษ์
ชัยภูมิ	กิ่งอำเภอกำกัฒชุมพล อำเภอหนองบัวระเหว อำเภอหนองบัวแดง อำเภอเทพสถิตย์ อำเภอเมือง อำเภอคอนสาร อำเภอจัตุรัส อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอแก้งค้อ อำเภอเกษตรสมบูรณ์
นครราชสีมา	อำเภอคง อำเภอขามทะเลสอ
เลย	อำเภอเชียงคาน

**พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดรุ่น 2 และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เป็นรายอำเภอและรายจังหวัด ปีเพาะปลูก 2537/38**

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
อุดรธานี	18,391	596
น้ำโสม	9,297	693
หนองแสง	34	655
นาูง	9,060	499
อุบลราชธานี	5,891	533
น้ำยืน	5,891	533
บุรีรัมย์	4,042	525
พุทไธสง	3,920	534
กิ่งอำเภอหนองหงส์	122	243
ศรีสะเกษ	43,159	609
ขุนหาญ	1,380	683
กันทรลักษ์กษณ์	35,246	615
ศรีรัตนะ	6,145	561
น้ำเกลี้ยง	388	548
ชัยภูมิ	30,641	471
คอนสาร	30	643
กิ่งอำเภอเนินสง่า	2,718	612
กิ่งอำเภอภักดีชุมพล	2,017	531
หนองบัวระเหว	675	499
บำเหน็จณรงค์	8,671	471
จัตุรัส	8,892	459
แก้งค้อ	142	450
หนองบัวแดง	4,421	433

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
เทพสถิตย์	2,451	384
บ้านเขว้า	624	368
นครราชสีมา	652,793	447
ปักธงชัย	29,511	506
ด่านขุนทด	118,333	484
กิ่งอำเภอวังน้ำเขียว	72,899	482
ห้วยแถลง	4,632	459
สีคิ้ว	126,943	436
ปากช่อง	253,808	435
หนองบุญนาคน	214	430
เสิงสาง	879	422
ขามทะเลสอ	3,876	402
ครบุรี	3,813	384
กิ่งอำเภอแก้งสนามนาง	404	374
โนนไทย	11,910	358
สูงเนิน	21,748	347
คง	1,545	315
ขามสะแกแสง	3,278	254
เลย	58,321	601
ภูเรือ	119	1184
เชียงคาน	96	1036
กิ่งอำเภอภูหลวง	4,842	766
ภูกระดึง	3,496	745
ปากชม	2,477	655
วังสะพุง	11,765	600
เมือง	18,795	594
นาแห้ว	795	549

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
กิ่งอำเภอผาขาว	4,455	534
กิ่งอำเภอนาด่าง	9,204	533
ด่านซ้าย	855	514
ท่าลี่	1,422	356

ที่มา : ข้อมูล กชช. 2 ค.

จากตารางแสดงผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ จะได้ว่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของการปลูกข้าวโพดรุ่น 2 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้จากการคำนวณ คือ 480.40 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งจะใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาถึงพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกข้าวโพดรุ่น 2 เป็นรายจังหวัด และอำเภอ ที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อไป

พื้นที่ที่ควรส่งเสริมการปลูกข้าวโพดรุ่น 2

จังหวัด	อำเภอ
อุดรธานี	อำเภอน้ำโสม อำเภอหนองแสง อำเภอนายูง
อุบลราชธานี	อำเภอน้ำยืน
บุรีรัมย์	อำเภอพุทไธสง
ศรีสะเกษ	อำเภอขุนหาญ อำเภอกันทรลักษ์ อำเภอศรีรัตนะ อำเภอน้ำเกลี้ยง
ชัยภูมิ	อำเภอคอนสาร กิ่งอำเภอเนินสง่า กิ่งอำเภอมักดีชุมพล อำเภอหนองบัวระเหว
นครราชสีมา	อำเภอบักรังชัย อำเภอด่านขุนทด กิ่งอำเภอรังน้ำเขียว
เลย	อำเภอภูเรือ อำเภอเชียงคาน กิ่งอำเภอภูหลวง อำเภอภูกระดึง อำเภอปากชม อำเภอวังสะพุง อำเภอเมือง

จังหวัด	อำเภอ
เลข	อำเภอนาแห้ว กิ่งอำเภอมหาชัย กิ่งอำเภอนาดัง อำเภอด่านซ้าย

**พื้นที่เพาะปลูกข้าวและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เป็นรายอำเภอและรายจังหวัด ปีเพาะปลูก 2538**

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
นครพนม	8,742	8,861
นาทม	278	9,701
ท่าอุเทน	4,053	9,430
ศรีสงคราม	4,411	8,285
สกลนคร	16,346	8,464
พังโคน	289	11,675
สองดาว	4,308	9,908
บ้านม่วง	2,892	8,573
วาริชภูมิ	645	8,372
กิ่งอำเภอต่างอย	152	7,895
สว่างแดนดิน	5,772	7,703
เมือง	8	7,500
กิ่งอำเภอเจริญศิลป์	1,233	7,368
กุดบาก	447	7,324
พรรณานิคม	600	6,698
หนองคาย	2,018	7,896
ศรีเชียงใหม่	1,263	8,314
โพนพิสัย	96	8,115
กิ่งอำเภอบึงโขงหลง	629	7,124
เซกา	27	5,852
กิ่งอำเภอบึงค้อ	3	5,333
อุดรธานี	455,359	8,810
หนองแสง	36,684	10,813
ไชยวาน	41,036	10,272
เมือง	8,013	10,071

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
หนองวัวซอ	586	9,995
โนนสะอาด	37,876	9,767
วังสามหมอ	21,740	9,607
ทุ่งฝน	583	9,551
กิ่งอำเภอพิบูลรักษ์	1,131	9,413
น้ำโสม	12,224	9,056
นาขุขันธ์	361	9,055
ศรีธาตุ	92,335	9,041
กุมภวาปี	91,323	8,241
หนองหาน	51,033	7,798
หนองบัวลำภู	2,727	7,550
กุดจับ	1,720	7,547
บ้านฝ้อ	29,077	7,300
ศรีบุญเรือง	10,888	7,021
นากลาง	4,199	6,652
บ้านดุง	29,637	6,322
ยโสธร	2,748	7,668
เลิงนกทา	2,748	7,668
กาฬสินธุ์	46,568	8,780
ยางตลาด	4	11,000
สหัสขันธ์	3,082	9,899
นามน	240	9,688
หนองกุงศรี	16,022	9,058
เมือง	2,939	8,707
ห้วยเม็ก	13,872	8,501
ท่าคันโท	10,409	8,391

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
ขอนแก่น	263,058	9,011
กิ่งอำเภอเปือยน้อย	342	12,000
เมือง	6,580	11,055
สีชมพู	8,187	10,755
บ้านไผ่	10,611	10,210
หนองเรือ	5,395	9,929
หนองสองห้อง	7,693	9,587
อุบลรัตน์	15,677	9,571
กิ่งอำเภอเขาสวนกวาง	36,013	9,374
น้ำพอง	32,627	9,161
พล	2,792	8,895
กระนวน	53,402	8,824
มัญจาคีรี	34,260	8,727
เวียงน้ำน้อย	3,924	8,722
ชนบท	1,380	8,690
ภูเวียง	12,120	8,173
กิ่งอำเภอภูผาม่าน	4,251	7,645
บ้านฝาง	8,509	7,512
เวียงใหญ่	5,430	7,436
ชุมแพ	13,865	7,356
มหาสารคาม	7,035	9,121
พยัคฆภูมิพิสัย	72	12,222
โกสุมพิสัย	3,253	10,620
กันทรวิชัย	12	10,000
เชียงยืน	453	9,647
นาเชือก	1,490	8,360
นาดูน	325	8,360
บรบือ	1,430	6,346

จังหวัด / อำเภอ ร้อยเอ็ด	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
หนองพอก	7,179	7,246
บุรีรัมย์	91,453	8,606
ละหานทราย	3,564	10,189
สตึก	32,850	10,100
กิ่งอำเภอโนนสุวรรณ	2,335	9,907
นางรอง	233	9,047
บ้านกรวด	3,525	8,667
กิ่งอำเภอปะคำ	6,665	7,973
คูเมือง	21,370	7,905
เมือง	5,030	7,434
ประโคนชัย	515	6,950
กิ่งอำเภอหนองหงส์	6,615	6,694
ลำปลายมาศ	5,510	6,556
หนองกี่	3,241	6,073
ชัยภูมิ	352,337	8,183
คอนสวรรค์	14,161	9,287
แก้งค้อ	37,501	9,216
เมือง	9,116	8,523
เทพสถิตย์	14,502	8,523
บ้านแท่น	21,259	8,462
จัตุรัส	17,476	8,444
ภูเขียว	114,419	8,423
บ้านเขว้า	5,640	8,268
หนองบัวแดง	23,838	7,893
บำเหน็จณรงค์	2,718	7,859
คอนสาร	33,662	7,309
เกษตรสมบูรณ์	33,294	7,137

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
กิ่งอำเภอเนินสง่า	3,941	8,865
กิ่งอำเภอภักดีชุมพล	2,029	8,587
หนองบัวระเหว	18,781	7,237
นครราชสีมา	365,643	8,776
โนนไทย	180	12,494
ประทาย	95	10,000
ปากช่อง	24,118	9,815
เสิงสาง	9,421	9,780
พิมาย	52,803	9,449
สีคิ้ว	35,234	9,380
บัวใหญ่	37,609	9,163
ปักธงชัย	11,638	9,056
เมือง	2,050	8,932
ชุมพวง	47,043	8,918
ขามทะเลสอ	158	8,500
คง	5,960	8,665
ด่านขุนทด	25,082	8,427
ครบุรี	4,639	8,234
หนองบุญนาคน	19,118	8,198
ห้วยแถลง	3,023	8,175
จักราช	16,883	8,058
โชคชัย	981	7,884
กิ่งอำเภอโนนแดง	514	7,872
บ้านเหลื่อม	20,216	7,815
สูงเนิน	13,042	7,702
กิ่งอำเภอแก้งสนามนาง	33,287	7,479
ขามสะแกแสง	725	7,000

จังหวัด / อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
เลย	77,547	9,416
กิ่งอำเภอผาขาว	25,336	9,606
วังสะพุง	45,999	9,479
ภูกระดึง	6,112	8,186
เชียงคาน	70	8,186
ปากชม	30	5,333
มุกดาหาร	76,093	7,554
ดอนตาล	2,920	10,212
นิคมคำสร้อย	28,677	7,873
กิ่งอำเภอห้วยน้ำใหญ่	8,806	7,857
กิ่งอำเภอดงหลวง	7,111	7,775
คำชะอี	132	7,295
กิ่งอำเภอหนองสูง	940	7,127
เมือง	27,507	6,801

ที่มา : ข้อมูล กชช. 2 ค.

จากตารางแสดงผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ จะได้ว่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของการปลูกอ้อย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้จากการคำนวณ คือ 8866.65 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งจะให้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาถึงพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกอ้อย เป็นรายจังหวัด และอำเภอ ที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อไป

พื้นที่ที่ควรส่งเสริมการปลูกอ้อย

จังหวัด	อำเภอ
นครพนม	อำเภอนาทม อำเภอท่าอุเทน
สกลนคร	อำเภอพังโคน อำเภอส่องดาว
อุดรธานี	อำเภอหนองแสง อำเภอไชยวาน อำเภอเมือง อำเภอหนองวัวซอ อำเภอโนนสะอาด อำเภอรังสามหมอก อำเภอทุ่งฝน กิ่งอำเภอพิบูลรักษ์ อำเภอน้ำโสม อำเภอนายูง อำเภอศรีธาตุ
กาฬสินธุ์	อำเภอยางตลาด อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอนามน อำเภอหนองกุงศรี
ขอนแก่น	กิ่งอำเภอเปือยน้อย อำเภอเมือง อำเภอสีชมพู อำเภอบ้านไผ่

จังหวัด	อำเภอ
ขอนแก่น	อำเภอหนองวัวซอ อำเภอหนองสองห้อง อำเภออุบลรัตน์ กิ่งอำเภอเขาสวนกวาง อำเภอน้ำพอง อำเภอพล
มหาสารคาม	อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอกันทรวิชัย อำเภอเชียงยืน
บุรีรัมย์	อำเภอละหานทราย อำเภอสตึก กิ่งอำเภอโนนสุวรรณ อำเภอนางรอง
ชัยภูมิ	อำเภอคอนสวรรค์ อำเภอแก้งค้อ
นครราชสีมา	อำเภอโนนไทย อำเภอประทาย อำเภอปากช่อง อำเภอเสิงสาง อำเภอพิมาย อำเภอสีคิ้ว อำเภอบัวใหญ่ อำเภอนักขระชัย อำเภอเมือง อำเภอชุมพวง
เลย	กิ่งอำเภอผาขาว อำเภอวังสะพุง
มุกดาหาร	อำเภอดอนตาล

ภาคผนวก ข.

คำอธิบายหน่วยแผนที่ดินจังหวัดเลย (หน้า 100)

หน่วยแผนที่ที่ 1

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว เป็นดินลึก สีดินเป็นสีน้ำตาลปนเทา หรือสีน้ำตาลมีจุดประสีน้ำตาล, สีเทา มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มักมีน้ำท่วมขังบนผิวดินในช่วงฤดูฝนเป็นระยะเวลา 4 - 6 เดือน ดินมีความเป็นกรดปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง พบบริเวณที่ราบน้ำท่วมถึง มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน น้อยกว่า 1% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่การเกิดน้ำไหลบ่าท่วมฉับพลันทำให้พืชผลได้รับความเสียหายในช่วงฤดูฝน

หน่วยแผนที่ที่ 2

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีเข้มน้ำตาลปนเทา เป็นดินลึกมีการระบายน้ำเร็ว มักมีน้ำท่วมขังบนผิวดินในช่วงฤดูฝนเป็นระยะเวลา 4 - 5 เดือน มีสภาพเป็นกรดปานกลางถึงกรดอ่อน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง พบบริเวณสภาพพื้นที่ราบเรียบ มีความลาดชัน น้อยกว่า 1% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ พืชอาจได้รับความเสียหายเนื่องจากน้ำท่วมเป็นระยะเวลา

หน่วยแผนที่ที่ 3

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีดำหรือน้ำตาลเข้มมาก เป็นดินลึกมากมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มักมีน้ำท่วมขังบนผิวดินในช่วงฤดูฝนเป็นระยะเวลาด้าน ๆ ดินมีปฏิกิริยาเป็นกรดอ่อน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง พบบริเวณพื้นที่ผิวดินที่เหลื่อมค้ำจากรากัดกร่อน มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 1 - 3% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ สภาพพื้นที่มีความลาดชันเล็กน้อยจำเป็นต้องมีการจัดการก่อนปลูกพืชบางชนิด

หน่วยแผนที่ที่ 4

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีเข้มของน้ำตาลปนแดง เป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี ดินมีปฏิกริยาเป็นกรดอ่อน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง พบบริเวณพื้นที่เหลือค้างจากการกักตกร่อน มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดมีความลาดชัน 1 - 3% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่เนื้อดินไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับพืชบางชนิด

หน่วยแผนที่ที่ 5

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีดินลึก มีสีดินเป็นสีเข้มของน้ำตาลปนเทา มีการระบายน้ำเลว มักมีน้ำท่วมขังบนผิวดินในช่วงฤดูฝนเป็นระยะเวลา 4 - 5 เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ พบบริเวณสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0 - 2% มีสภาพเป็นกรดปานกลาง ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

หน่วยแผนที่ที่ 6

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว เป็นดินลึก สีดินเป็นสีน้ำตาลเข้ม มีการระบายน้ำค่อนข้างดี ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง พบบนสันดินริมน้ำเก่ามีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 1 - 4% มีสภาพเป็นกรดแก่ ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่เนื้อดินไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับพืชบางชนิด

หน่วยแผนที่ที่ 7

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีดำหรือสีเทาเข้มมาก เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดี ดินมีปฏิกริยาของดินเป็นกรดอ่อน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง พบบนพื้นที่เหลือค้างจากการกักตกร่อน มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 1 - 4% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ เนื้อดินไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับพืชบางชนิด

หน่วยแผนที่ 8

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีดำหรือสีเทาเข้มมาก เป็นดินต้น มีการระบายน้ำดี ดินมีปฏิกิริยาเป็นกรดอ่อนถึงด่างปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง พบบนพื้นผิวที่เหลื่อมค้ำจากการกัดกร่อน มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 1 - 4% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่เนื้อดินมีก้อนปูนหรือเศษหินต้นกำเนิดปะปนอยู่ด้วย

หน่วยแผนที่ 9

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นดินเข้มของน้ำตาลปนแดงหรือสีน้ำตาลเข้ม เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดี ดินมีปฏิกิริยาเป็นกรดปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางพบบริเวณพื้นผิวที่เหลื่อมค้ำจากการกัดกร่อน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน มีความลาดชัน 3 - 8% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่สภาพพื้นที่มีความลาดชันปานกลาง ดินมีแนวโน้มที่จะเกิดการกัดกร่อนพังทลายได้ง่าย จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ดินและน้ำเป็นอย่างดี

หน่วยแผนที่ 10

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีเทาเข้มมาก เป็นดินลึกปานกลาง ดินมีการระบายน้ำดีปานกลาง ปฏิกิริยาของดินเป็นกรดปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างสูง พบบริเวณพื้นผิวที่เหลื่อมค้ำจากการกัดกร่อน มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 2- 8% ปัญหาสำคัญที่ดินกลุ่มนี้ได้แก่ สภาพพื้นที่มีความลาดชันดินมีแนวโน้มจะเกิดการพังทลายได้ ควรมีมาตรการป้องกันอนุรักษ์ดินและน้ำด้วย

หน่วยแผนที่ 11

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวปนกรวด สีดินเป็นสีเข้มของน้ำตาลปนแดงหรือน้ำตาลเข้ม เป็นดินต้น มีการระบายน้ำดี ดินมีปฏิกิริยาเป็นกรดปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง พบบริเวณพื้นผิวที่เหลื่อมค้ำจากการกัดกร่อนมีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน มีความลาดชัน 3 - 6% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่มีก้อนกรวดเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดิน

หน่วยแผนที่ที่ 12

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวปนเศษหิน สีดินเป็นสีเข้มของน้ำตาลปนแดงหรือน้ำตาลเข้ม เป็นดินค่อนข้างลึกถึงตื้น มีการระบายน้ำดี ปฏิกริยาของดินเป็นกรดแก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง พบบริเวณพื้นที่ผิวที่เหลือค้ำจากการกัดกร่อน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน มีความลาดชัน 4 - 12% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่เนื้อดินไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับพืชบางชนิดและสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันปานกลาง ดินมีแนวโน้มที่จะเกิดการพังทลายได้ง่าย จำเป็นต้องมีมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำอย่างดี

หน่วยแผนที่ที่ 13

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนเหนียวปนกรวด สีดินเป็นสีน้ำตาลเข้ม, สีเข้มของสีน้ำตาลปนเทาหรือปนแดง เป็นดินลึกปานกลางถึงตื้น ดินมีปฏิกริยาเป็นกรดปานกลางถึงอ่อน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ พบบริเวณพื้นที่ผิวที่เหลือจากการกัดกร่อนมีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน มีความลาดชัน 3 - 16% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่มีกรวดและเศษหินต้นกำเนิดปะปนอยู่ในเนื้อดินเป็นปริมาณมาก สภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงดินมีแนวโน้มที่จะเกิดการกัดกร่อนพังทลายได้ง่ายมาก จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ดินและน้ำอย่างเข้มงวด

หน่วยแผนที่ที่ 14

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วน สีดินเป็นสีน้ำตาลเข้ม เป็นดินลึกมีการระบายน้ำดีถึงค่อนข้างดี มักมีน้ำท่วมขังบนผิวดินในช่วงฤดูฝนเป็นระยะเวลาน้อยกว่า 1 เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง พบบนสันดินริมน้ำ มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 1 - 3% มีความเป็นกรดอ่อนถึงปานกลาง ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่เนื้อดินไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับพืชบางชนิด

หน่วยแผนที่ที่ 15

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วน สีดินเป็นสีน้ำตาลเข้มปนเทาหรือสีเข้มของสีน้ำตาล เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มักมีน้ำท่วมขังบนผิวดินในช่วงฤดูฝนเป็นระยะเวลา 4 - 5 เดือน ปฏิกริยาของดินเป็นกรดปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง พบบริเวณสภาพ

พื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0 - 2% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่เนื้อดินไม่ค่อยจะเหมาะสมสำหรับพืชบางชนิด

หน่วยแผนที่ที่ 16

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วน สีดินเป็นสีเข้มของน้ำตาลปนเทาหรือสีน้ำตาลเข้ม เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ปฏิกริยาของดินเป็นกรดปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง พบบริเวณพื้นที่ผิวที่เหลื่อค่างจากการกัดกร่อน มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 1 - 3% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย

หน่วยแผนที่ที่ 17

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วน สีดินเป็นสีน้ำตาลปนเทาหรือสีน้ำตาลเข้มเป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดี ปฏิกริยาของดินเป็นกรดอ่อน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ พบบริเวณลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลอนลาด มีความลาดชัน 1 - 4% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่เนื้อดินเป็นทราย

หน่วยแผนที่ที่ 18

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วน สีดินเป็นสีน้ำตาลเข้ม เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มักมีน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝนเป็นระยะเวลา 2 - 3 เดือน ปฏิกริยาของดินเป็นกรดแก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ พบบริเวณสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 1 - 4% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายและดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

หน่วยแผนที่ที่ 19

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วน สีดินเป็นสีน้ำตาลเข้มหรือสีเข้มของน้ำตาลปนเทา เป็นดินตื้นถึงลึกปานกลางถึงชั้นกรวด มีการระบายน้ำดี ปฏิกริยาของดินเป็นกรดปานกลางถึงกรดอ่อน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง พบบริเวณพื้นที่ผิวที่เหลื่อค่างจากการกัดกร่อน มีสภาพพื้นที่

เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน มีความลาดชัน 2 - 12% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ ดินมีแนวโน้มที่จะเกิดการกัดกร่อนพังทลายได้ง่าย จำเป็นต้องมีมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำเป็นอย่างดี

หน่วยแผนที่ที่ 20

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วน สีดินเป็นสีเข้มของน้ำตาลปนเทา หรือสีน้ำตาลเข้ม เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดี ปฏิกริยาของดินเป็นกรดแก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ พบบริเวณสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน มีความลาดชัน 4 - 20% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ สภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ดินมีแนวโน้มที่จะเกิดการกัดกร่อนพังทลายได้ง่ายมาก จำเป็นต้องมีมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำอย่างเข้มงวด

หน่วยแผนที่ที่ 21

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วน สีดินเป็นสีน้ำตาลเข้ม เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีถึงค่อนข้างดี ดินมีปฏิกริยาเป็นกรดแก่ถึงปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ พบบริเวณสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 2 - 6% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย

หน่วยแผนที่ที่ 22

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปานกลางถึงชั้นกรวด สีดินเป็นสีเข้มของน้ำตาลปนเทา หรือสีน้ำตาลเข้ม เป็นดินตื้น มีการระบายน้ำดีปานกลาง ปฏิกริยาของดินเป็นกรดแก่ถึงกรดอ่อน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ พบบริเวณสภาพพื้นที่ที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 2 - 6% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ เป็นดินตื้น มีกรวดลูกรังปะปนอยู่ในเนื้อดินด้วย

หน่วยแผนที่ที่ 23

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาลเข้ม เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี ดินมีปฏิกริยาเป็นกรดแก่ถึงกรดอ่อน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ พบบริเวณพื้นที่ผิวที่เหลื่อต่างจากการกัดกร่อน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 2 - 8% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

หน่วยแผนที่ที่ 24

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนดินเหนียวถึงดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาลเข้ม หรือสีเข้มของน้ำตาลปนแดง หรือเทา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีถึงค่อนข้างดี ดินมีปฏิกิริยาเป็นกรดอ่อน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง พบบริเวณพื้นที่ผิวที่เหลือน้ำจากการกัดกร่อน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 2 - 6% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ พืชจะขาดแคลนน้ำ ในช่วงระยะเวลาที่ฝนทิ้งช่วง

หน่วยแผนที่ที่ 25

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนกรวดปนหิน สีดินเป็นสีน้ำตาลเข้มหรือน้ำตาล เป็นดินตื้นถึงชั้นกรวดและเศษหิน มีการระบายน้ำดี ปฏิกิริยาของดินเป็นกรดแก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ พบบริเวณพื้นที่ผิวที่เหลือน้ำจากการกัดกร่อน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน มีความลาดชัน 4 - 20% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่สภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ดินมีแนวโน้มที่จะเกิดการกัดกร่อนพังทลายได้ง่ายมาก เป็นข้อจำกัดในการเลือกประเภทของการใช้ประโยชน์ที่ดินและการเลือกชนิดพืชมาปลูก จำเป็นต้องมีมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำอย่างเข้มงวด

หน่วยแผนที่ที่ 26

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนกรวดปนเศษหิน สีดินเป็นสีน้ำตาล เป็นดินตื้นถึงชั้นหินต้นกำเนิด มีการระบายน้ำดี ปฏิกิริยาของดินเป็นกรดปานกลางถึงกรดอ่อน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง พบบริเวณพื้นที่ผิวที่เหลือน้ำจากการกัดกร่อน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน มีความลาดชัน 4 - 20% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ สภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ดินมีแนวโน้มที่จะเกิดการกัดกร่อนพังทลายได้ง่ายมาก เป็นข้อจำกัดในการเลือกประเภทของการใช้ประโยชน์ที่ดินและการเลือกชนิดพืชมาปลูก จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ดินและน้ำอย่างเข้มงวด

หน่วยแผนที่ที่ 27

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนกรวด สีดินเป็นสีน้ำตาลเข้ม เป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี ดินมีปฏิกิริยาเป็นกรดแก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ พบบริเวณสภาพ

พื้นที่ที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 2 - 5% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ พืชผลอาจได้รับความเสียหายในบางปีที่ฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลาานานๆ

หน่วยแผนที่ที่ 28

เป็นกลุ่มดินที่มีลักษณะเนื้อดินละเอียดปานกลาง เกิดจากตะกอนลำน้ำและการผุพังสลายตัวของหินบริเวณเชิงเขาที่ทับถมกันอยู่ในหุบเขา มีการระบายน้ำเร็ว ปฏิกริยาของดินไม่แน่นอน พบบริเวณที่เป็นแอ่งหุบเขาที่ล้อมรอบด้วยภูเขา พื้นที่ลาดชันเชิงชัน สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด

หน่วยแผนที่ที่ 29

เป็นกลุ่มดินที่มีลักษณะเนื้อดินละเอียดปานกลาง เกิดจากตะกอนลำน้ำและการผุพังสลายตัวของหินบริเวณเชิงเขาที่ทับถมกันอยู่ในหุบเขา มีการระบายน้ำดี ปฏิกริยาของดินไม่แน่นอน พบบริเวณที่เป็นหุบเขาที่ล้อมรอบด้วยภูเขาพื้นที่ลาดชันเชิงชัน สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด

อธิบายหน่วยแผนที่จังหวัดหนองคาย (หน้า 100)

หน่วยแผนที่ที่ 1

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาลปนเทาหรือน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีน้ำตาลแก่หรือน้ำตาลปนเหลือง เป็นดินลึก มีการระบายน้ำเร็ว มักมีน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝนเป็นระยะเวลา 3 - 5 เดือน ดินมีปฏิกริยาเป็นกรดจัดถึงกรดอ่อน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ พบบริเวณสภาพพื้นที่ที่มีลักษณะราบเรียบ มีความลาดชันน้อยกว่า 1% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

หน่วยแผนที่ที่ 2

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีเทาหรือน้ำตาลปนเทา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มักมีน้ำท่วมขังบนผิวดินในช่วงฤดูฝนเป็นระยะเวลาประมาณ 2 - 3 เดือน ดินมี

ปฏิกริยาเป็นกรดแก่ถึงเป็นกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง พบบริเวณที่ราบลุ่มน้ำท่วมขังหรือบริเวณสันดินริมน้ำ สภาพพื้นที่มีลักษณะราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0 - 2% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ในช่วงฤดูฝนที่อาจได้รับความเสียหาย เนื่องจากน้ำท่วมเป็นระยะเวลานาน

หน่วยแผนที่ที่ 3

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วน สีดินเป็นสีน้ำตาลปนเทา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มักมีน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝนเป็นระยะเวลา 4 - 5 เดือน ดินมีปฏิกริยาเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง พบบริเวณสันริมน้ำ สภาพพื้นที่มีลักษณะราบเรียบ มีความลาดชันน้อยกว่า 1% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ที่อาจขาดแคลนน้ำเมื่อฝนทิ้งช่วงในฤดูแล้ง แต่ในช่วงฝนตกชุกดินมีความเปียกแฉะอยู่บ้าง

หน่วยแผนที่ที่ 4

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนกรวด สีดินเป็นสีน้ำตาลปนเทา หรือน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีน้ำตาลแก่หรือแดงปนเหลือง เป็นดินต้นถึงชั้นกรวด ดินมีการระบายน้ำเร็ว มักมีน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝนเป็นระยะเวลา 4 เดือน ปฏิกริยาของดินเป็นกรดจัดถึงปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ พบบริเวณสภาพพื้นที่ที่มีลักษณะราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0 - 2% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ เป็นดินต้นมีก้อนกรวดปะปนอยู่ในเนื้อดินเป็นปริมาณมาก

หน่วยแผนที่ที่ 5

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วน สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อนมีจุดประสีน้ำตาลแก่ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำเร็ว มักมีน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝนเป็นระยะเวลา 3 - 4 เดือน ดินมีปฏิกริยาเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างแก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก พบบริเวณสภาพพื้นที่ที่มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน 2 - 3% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ เป็นดินเค็มมีเกลือโซเดียมคลอไรด์อยู่ในดินเป็นปริมาณมากเกินไปจนเป็นพิษต่อพืช

หน่วยแผนที่ที่ 6

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินทรายจัด สีดินเป็นสีเทาเข้ม มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลืองเข้ม เป็นดินลึกมีการระบายน้ำค่อนข้างมาก ปฏิกริยาของดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก พบบริเวณสภาพพื้นที่ที่มีลักษณะราบเรียบถึงมีความลาดเท เล็กน้อย มีความลาดชัน 1 - 2% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ เนื้อดินเป็นดินทรายจัดและดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก

หน่วยแผนที่ที่ 7

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วน สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อนมีจุดประสีน้ำตาลแก่หรือน้ำตาลปนเหลือง เป็นดินลึกมีการระบายน้ำเร็ว มักมีน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝนเป็นระยะเวลา 3 - 4 เดือน ดินมีปฏิกริยาเป็นกรดถึงปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก พบบริเวณที่มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0 - 3% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายและดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

หน่วยแผนที่ที่ 8

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนเหนียวปนทราย สีดินเป็นสีน้ำตาลปนเทาหรือน้ำตาลอ่อนมีจุดประสีน้ำตาลแก่หรือน้ำตาลปนเหลือง เป็นดินลึกดินล่างมีการระบายน้ำเร็ว ดินมีปฏิกริยาเป็นกรดจัดถึงกรดเล็กน้อย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ พบบริเวณสภาพพื้นที่ที่มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 1 - 3% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และพบบนสภาพภูมิประเทศสูงกว่าดินอื่น ๆ ในกลุ่มดินเดียวกัน

หน่วยแผนที่ที่ 9

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วน สีดิน เป็นสีน้ำตาลเข้มหรือน้ำตาลปนเทา เป็นดินลึกมีการระบายน้ำดีปานกลาง มักมีน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝนเป็นระยะเวลา 2 - 3 เดือน ดินมีปฏิกริยาเป็นกรดแก่ถึงเป็นกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงปานกลาง พบบริเวณสันดินริมน้ำเก่า สภาพพื้นที่มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน 1 - 4% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย สภาพพื้นที่มีความลาดชันเล็กน้อย จำเป็นต้องมีการจัดการก่อนปลูกพืชบางชนิด

หน่วยแผนที่ที่ 10

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วน สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อนหรือสีเทาอ่อน มีจุดประสีแดงปนเหลือง เป็นดินลึกมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีปฏิกิริยาเป็นกรดจัดถึงปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ พบบริเวณสภาพพื้นที่ที่มีลักษณะเกือบราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 1 - 4% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย

หน่วยแผนที่ที่ 11

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนกรวด สีดินเป็นสีน้ำตาลเข้มหรือน้ำตาลปนเทา เป็นดินตื้นมีการระบายน้ำดีปานกลาง ปฏิกิริยาของดินเป็นกรดจัดถึงกรดเล็กน้อย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำปานกลาง พบบริเวณสภาพพื้นที่ที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 2 - 6% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ดินตื้นมีกรวดลูกรังปะปนอยู่ในเนื้อดินด้วย และสภาพพื้นที่มีความลาดชันเล็กน้อย จำเป็นต้องมีการจัดการก่อนการปลูกพืชบางชนิด

หน่วยแผนที่ที่ 12

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วน สีดินเป็นสีน้ำตาลหรือน้ำตาลปนเทา เป็นดินลึกมีการระบายน้ำดีปานกลาง ดินมีปฏิกิริยาเป็นกรดแก่ถึงกรดเล็กน้อย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำปานกลาง พบบริเวณสภาพพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 2 - 8% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย สภาพพื้นที่มีความลาดชันสูงปานกลาง มีแนวโน้มที่จะเกิดการกัดกร่อนพังทลาย และเป็นข้อจำกัดในการเลือกชนิดของพืชเพาะปลูก

หน่วยแผนที่ที่ 13

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนกรวดปนหิน สีดินเป็นสีน้ำตาลปนเทาหรือสีน้ำตาลปนเทาเข้ม มีจุดประสีน้ำตาลแก่ เป็นดินลึกปานกลางมีการระบายน้ำดีปานกลาง ดินมีปฏิกิริยาเป็นกรดแก่ถึงปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก พบบริเวณสภาพพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชันเล็กน้อย มีความลาดชัน 2 - 8% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ มีกรวดและเศษหินต้นกำเนิดปะปนอยู่ในเนื้อดินเป็นปริมาณมาก สภาพพื้นที่มีความลาดชันปานกลาง ดินมีแนวโน้มที่จะเกิดการกัดกร่อนพังทลายได้ง่าย เป็นข้อจำกัดในการเลือกประเภทของ

การใช้ประโยชน์ที่ดินและการเลือกชนิดพืชมาปลูก จำเป็นต้องมีมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำเป็น
อย่างดี

หน่วยแผนที่ 14

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินทรายจัด สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน หรือน้ำตาลปนเทา เป็นดิน
ลึกมีการระบายน้ำค่อนข้างดีมาก ปฏิกริยาของดินเป็นกรดแก่ถึงกรดเล็กน้อย ดินมีความอุดมสมบูรณ์
ตามธรรมชาติต่ำ พบบริเวณพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชัน มีความลาดชัน 3 -
10% ปัญหาสำคัญในดินกลุ่มนี้ได้แก่ เนื้อดินเป็นทรายจัดดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ พืชมักขาดแคลน
น้ำในช่วงระยะเวลาที่ฝนทิ้งช่วง สภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง มีแนวโน้มที่จะเกิดการกัดกร่อนพังทลาย
ได้ง่าย

สัญลักษณ์ sc

เป็นบริเวณพื้นที่ภูเขาและเทือกเขา มีความลาดชันมากกว่า 35% ไม่เหมาะสมแก่การเกษตรทุก
ประเภทเป็นอย่างยิ่ง ควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติเพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ประวัติผู้เขียน

นางสาวจรรวรรณ ศรีแดง เกิดเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2513 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีเศรษฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในปีการศึกษา 2536 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2537.

